

De ontwikkelingsfasen van een standaard (2)

HANS VAN DER VOORT

In het julinumnummer van Huisarts en Wetenschap zijn de fasen van voorbereiden, ontwerpen, commentariëren en concipiëren van een standaard besproken. Deze keer wordt nader ingegaan op de autorisatie en de vaststelling van een standaard. Een volgende keer zal nader aandacht worden besteed aan de gewenste opbouw en inhoud van een standaard.

Drs. J.P.M. van der Voort, directeur van het Nederlands Huisartsen Genootschap.

Autorisatiefase

Een door de NHG-staf in samenwerking met de betreffende deskundigenwerkgroep tot stand gebrachte concept-standaard wordt door het Dagelijks Bestuur voorgelegd aan de zogenoemde Autorisatie Commissie (AC).

De Autorisatie Commissie wordt gevormd door een solide combinatie van het NHG en het IOH, aangevuld met een lid uit de kring van de LHV, en bestaat uit zeven leden, te weten:

- drie leden namens het NHG: de voorzitter (q.q., tevens voorzitter van de AC), benevens nog twee ervaren NHG-leden;
- drie leden namens het IOH: drie hoogleraren huisartsgeneeskunde;
- een huisarts uit de kring van de LHV.

De Autorisatie Commissie beoordeelt de inhoud van de standaard, waarbij speciale aandacht wordt gegeven aan de opgenomen richtlijnen alsmede aan de wetenschappelijke onderbouwing daarvan. De AC kan een standaard zonder meer autoriseren, om bepaalde wijzigingen verzoeken danwel de standaard afwijzen.

Als er sprake is van een verzoek om wijziging, zal de NHG-staf in overleg treden met de deskundigenwerkgroep die de standaard heeft geformuleerd. Nadat de gevraagde wijzigingen zijn aangebracht danwel met redenen omkleed achterwege zijn gelaten, wordt de concept-standaard alsnog voor autorisatie aan de AC voorgelegd.

Als er sprake is van afwijzing, zal het Dagelijks Bestuur aan de NHG-Adviesraad Standaarden om een advies vragen ten aanzien van het rond de afgewezen standaard te voeren beleid. Het advies kan gaan in de richting van het verder afzien van activiteiten rond het gegeven onderwerp, of aanmoedigen tot het publiceren van delen van de concept-standaard als artikel in *Huisarts en Wetenschap* danwel tot het nemen van initiatieven die alsnog leiden tot de formulering van een standaard met betrekking tot het gegeven onderwerp.

Autorisatie van een standaard is een feit wanneer minimaal vijf leden van de AC vóór autoriseren zijn. Dit houdt in dat ook ten aanzien van elke gewenste wijziging wordt nagegaan of minimaal vijf leden van de AC vóór de wijziging zijn.

Vanaf september van dit jaar worden de zittingen van de Autorisatie Commissie structureel bijgewoond door de voorzitter van de deskundigenwerkgroep en het voor de eindredactie van de standaard verantwoordelijke NHG-staf lid. Deze kunnen door de AC gehoord worden in geval er opmerkingen of vraagpunten zijn. Daarnaast kunnen de overige leden van de betreffende deskundigenwerkgroep alsmede de stafleden van de Afdeling Standaardenontwikkeling de

zittingen van de Autorisatie Commissie als toehoorder bijwonen.

Bestuurlijke bekrachtiging

Een door de AC geautoriseerde standaard wordt door het Dagelijks Bestuur voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur neemt de standaard voor wat betreft de inhoud als gegeven aan en bepaalt vervolgens of zij de standaard ter bekrachtiging aan het NHG-ledencongres aanbiedt. Van het NHG-ledencongres wordt gevraagd vast te stellen of het wijs beleid is om met de onderhavige standaard als NHG-standaard naar buiten te treden.

Het feit dat het Ledencongres geen invloed meer kan uitoefenen op de inhoud van de standaard en alleen (vaak overbekende) beleidsaspecten ter discussie staan, brengt mee dat voor de extra bijeenkomsten van het Ledencongres ter bekrachtiging van standaarden weinig belangstelling bestaat.

Publikatie

Een door het NHG-ledencongres tot NHG-standaard verheven standaard wordt in verkorte vorm aangeboden aan *Huisarts en Wetenschap* en met de intussen bekende vormgeving in H&W opgenomen.

De verkorte vorm omvat:

- titel en inhoud;
 - inleiding en motivering;
 - het voorgestelde beleid;
 - de totstandkoming van de standaard.
- Tevens wordt de samenvatting van de standaard op een geplastificeerde kaart in H&W ingelegd.
- Daarnaast wordt een complete versie van de standaard samengesteld. Deze bevat naast de in H&W gepubliceerde verkorte versie:
- de wetenschappelijke verantwoording;
 - de verantwoording van de verwerking van de commentaren;
 - een overzicht van de randvoorwaarden;
 - een literatuurlijst en achtergrondmateriaal;
 - waar nuttig en mogelijk een advies ten aanzien van de deskundigheidsbevordering.

De complete versie van een standaard kan bij het NHG (tegen kostprijs) worden aangevraagd. ■

Dees over NHG-standaardenbeleid

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur heeft op 3 juli 1989 een brief aan het Nederlands Huisartsen Genootschap gezonden, waaruit wij het volgende citeren:

'In de ophanden zijnde ontwikkelingen in het veld van de gezondheidszorg inzake de verbetering van doelmatigheid en efficiëntie en het realiseren van substitutie, neemt de huisartsgeneeskunde behalve een centrale ook een voortrekkersfunctie in. Tal van structuurmaatregelen zijn van invloed op deze beroepsgroep.

'Het is derhalve van het grootste belang, dat huisartsen instrumenten in handen gegeven worden, waarmee meer uniformiteit van handelen wordt bereikt en huisartsen tegemoet kunnen komen aan de veranderde eisen, die aan hen gesteld worden.

'Met grote belangstelling volg ik de activiteiten van uw Genootschap ten aanzien van het ontwikkelen van standaarden voor goed huisartsgeneeskundig handelen. Van de jonge produkten op dit terrein heb ik kennisgenomen, hetgeen mij tot een eerste oordeel heeft gebracht, dat NHG-standaarden bij kunnen dragen aan aanzienlijke kwaliteitsverbeteringen in de huisartseneeskunde.

'Uw organisatie zet hiermee een eerste, maar tevens vergaande stap in de richting van het uniformeren en garanderen van het produkt huisartseneeskunde.

In het veld van de gezondheidszorg verricht u als zodanig pionierswerk.

Een nadere formulering van de taken van huisartsen in de vorm van standaarden maakt voor alle partijen in het veld van de gezondheidszorg duidelijk waarop een huisarts aanspreekbaar is.

'Tevens kunnen standaarden richtinggevend zijn en ingevoerd worden op het terrein van de opleiding en deskundigheidsbevordering van huisartsen. Uit uw brief heb ik begrepen dat het in de bedoeling ligt in voorkomende gevallen de standaarden te voorzien van een programma voor deskundigheidsbevordering.

'Handhaving – gedurende tenminste enkele jaren – van de door uw organisatie opgezette procedure voor de ontwikkeling en het up-to-date houden van standaarden en deskundigheidsbevorderingsprogramma's, legt de basis voor een kwaliteitsbeleid voor de sektor huisartseneeskunde...

Dan hoort u het eens van een ander...

Standaarden – stand van zaken

Zoals eerder bericht, treft u in dit nummer geen standaard aan. Het NHG-bestuur heeft intussen adviezen van de NAS ontvangen inzake het starten van nieuwe projecten voor het ontwikkelen van standaarden. Oproepen voor de verschillende werkgroepen zullen u in het oktobernummer bereiken. Hieronder opnieuw een bijgewerkt overzicht van de stand van zaken.

Gepubliceerd

- Diabetes Mellitus type II (januari 1989);
- Orale Anticonceptie (februari 1989);
- De Verwijsbrief (maart 1989);
- (Dreigende) Miskraam (april 1989);
- Enkeldistorsie (mei-I 1989);
- Bereikbaarheid/Beschikbaarheid (mei-II 1989).

Geautoriseerd

- Urineweginfecties (oktober 1989).

Becommentarieerd

- Mammagrafie (november 1989);
- Cervixuitstrijkjes (januari 1990);
- Medische verslaglegging (april 1990).

In commentaarfase

- Keelontsteking (februari 1990);
- Schouderklachten (maart 1990).

In ontwikkeling

- Vroegdiagnostiek Problematisch Alcoholgebruik (mei-I 1990);
- Harttritmestoornissen (mei-II 1990);
- Otitis Media (juni 1990);
- Oogheekundige Diagnostiek (september 1990).

In voorbereiding

- Perifeer Arterieel Vaatlijden (oktober 1990);
- IUD (november 1990).

Op de rol

- Subfertiliteit;
- Open been;
- Verloskundige inbreng van de Huisarts;
- Acne;
- Aanvragen Laboratoriumdiagnostiek;
- Migraine;
- Knieklachten;
- TIA;
- Diagnostiek van cognitieve stoornissen bij Bejaarden;
- Hypertensie;
- CARA.

CWO zoekt nieuwe leden

De Commissie Wetenschappelijk Onderzoek van het NGH is een groep huisartsen die zelf wetenschappelijk onderzoek doet en zich in het doen van onderzoek schoolt. Daarbij brengt zij advies uit aan het bestuur van het NHG.

Wij hebben dringend behoefte aan enthousiaste huisartsen. Ervaring in het doen van onderzoek is absoluut niet nodig. U krijgt in de loop der tijd vanzelf een gedegen scholing in het doen en beoordelen van onderzoek. Interne scholing voor alle leden en apart voor nieuwe leden staat daar borg voor. Meedoen kost weliswaar tijd, maar levert een hoop op: plezier en vooral een kritische kijk op het vak.

Het is de gewoonte dat aspirant-leden eerst een aantal keren de maandelijkse vergaderingen bijwonen en pas daarna beslissen of ze willen deelnemen. U kunt zich dus enigszins vrijblijvend aanmelden.

Belangstellenden kunnen telefonisch informatie vragen bij de secretaris van de CWO: Joost Zaat; telefoon 02990-44.011 (praktijk) en 02290-36.816 (privé).

Extra Ledencongres

In verband met de bekrachtiging van de NHG-standaard 'Cervixuitstrijkjes' wordt een Extra Ledencongres gehouden op donderdag 23 november om 18.00 uur.

Plaats: NHG-bureau, Wilhelminapark 45, Utrecht.

Opgave: Graag schriftelijk vóór 9 november a.s.

OUDE JAARGANGEN

Bij literatuuronderzoek in jaargangen van *Huisarts en Wetenschap* zal men gebruik maken van het cumulatieve register 1972-1986 en de daaropvolgende jaarregisters. Het zoekwerk kan beperkt worden door een computeruitdraai aan te vragen. De mogelijke ingangen hiervoor zijn de 23 thema's, de 700 trefwoorden en de auteursnamen. Bij elke titelbeschrijving wordt steeds het soort artikel vermeld.

Voor deze dienstverlening worden slechts de directe onkosten in rekening gebracht, met een minimum van f 15,- per aanvraag. Voor aanvragen kan men zich – bij voorkeur schriftelijk – wenden tot het redactiesecretariaat van *Huisarts en Wetenschap*, Postbus 14015, 3508 SB Utrecht.

Van het cumulatieve register 1972-1986 zijn overigens nog exemplaren beschikbaar à f 10,- per stuk.